



**Рис. 2. Зміна питомої ваги розвинених країн та ВВП ринків і країн, що розвиваються у світовому ВВП за 2000-2024 рр., трилн. \$**

Побудовано автором на основі джерела [1]

розвиваються зростає з 21 % до 41,7 %, тобто у двічі, за умови зменшення питомої ваги ВВП розвинених країн з 78,9 % до 58,3 %, тобто на майже 20 в.п.

Досліджуючи питому вагу у світовій економіці ВВП країн, варто наголосити на тому, що майже третину ВВП світу створює економіка США – 28,78 трилн. \$. (26,3%). Друге місце займає Китай – 18,53 трилн. \$., третє місце Німеччина – 4,59 трилн. \$., четверте місце – Індія – 3,94 трилн. \$.

У сучасній світовій економіці дисбаланси темпів росту та питомої ваги у створенні ВВП є основною причиною поглиблення дисбалансів глобального впливу на економічні, фінансові та політичні рішення. Постійна протиріччя Американського ринку, з домінуванням економіки США, Азійському регіону, з домінування Китаю та сьогодні Індії, впливає на зміну обсягів зовнішньої торгівлі, інвестиційних потоків та цін на стратегічно важливі товари.

#### **Література:**

1. Regulation (EU) No 1176/2011 of the European Parliament and of the Council. URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1407944142061&uri=CELEX%3A32011R1176>

2. GDP, current prices. International Monetary Fund. URL: <https://www.imf.org/external/datamapper/NGDPD@WEO/WEOWORLD>

### **СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ДИТИНСТВА – ЖИТТЄВЕ КРЕДО ВОЛОДИМИРА ГАЛАКТІОНОВИЧА КОРОЛЕНКА**

**Ємець С.А.**

*Полтавський літературно-меморіальний музей В.Г. Короленка*

**Куторжевська Л.І.**

*Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка*

*kutorzhevska2020@ukr.net*

Володимир Галактіонович Короленко – видатний письменник, понадчасовий навчитель і просвітител, компас і барометр на всі часи, моральний авторитет [3, с.75]. Приїхавши до Полтави, Короленко потрапляє у круговерть соціальних потрясінь: письменник не міг залишатися байдужим до людських горя й страждань; протягом десятків років він був утіленням ідеалів громадянської честі й гідності [4, с. 3]. Володимир Галактіоновичу доводилося писати доповідні записки, клопотання, листи: завдяки авторитету свого імені, Короленку вдавалося рятувати людей від смерті. Він захищав мужиків-вотяків у Вятській губернії, сорочинських українців у Полтавській від знущань російських чиновників. Вотяк, череміс, єврей, українець – були для його

однаковою мірою людьми, яких утискають. «Висловлювати відверто свої погляди на найважливіші проблеми суспільного життя давно стало для мене, як і для багатьох щирих письменників, життєвою потребою», – напише Володимир Галактіонович у листі до А.В. Луначарського [1, с. 307]. В іншому ж листі письменник повідомляє: «Позасудові розстріли відбуваються у нас десятками. ... Я ніколи не думав, що мої протести проти смертної кари ... коли-небудь зйдуть на скромні протести проти страт безсудних або проти дітовбивства» [1, с. 337] і тут же додає: «Скільки мій слабкий голос матиме силу, я до останнього подиху не перестану протестувати проти позасудових розстрілів і проти дітовбивства» [1, с. 339]. Про страчених дітей гнівно повідомляє Короленко і у листі до Х.Г. Раковського: «Навіть за царської влади соромилися страчувати дітей, та ще в “адміністративному порядку”, без суду. Нині в Українській республіці таке адміністративне дітовбивство вже набуває характеру “побутового явища” (Лист дев’ятнадцятий до Раковського) [1, с. 205-207]. Раніше, стверджують дослідники, В.Г. Короленко був ініціатором створення благодійної організації «Ліга порятунку дітей», яка взяла на себе турботу про дітей-сиріт та безпритульних. «Діяльність Ліги – поза політикою, поза класами, поза станами», – так Володимир Галактіонович визначив принцип існування організації [4, с. 172].

Життєвим кредом В.Г. Короленка було служіння людям, соціальний захист дитинства. Саме за це любили й шанували письменника сучасники, а Полтавський літературно-меморіальний музей, присвячений увічненню його пам’яті, є одним з популярних культурних центрів Полтави, де пропагуються, поширюються безсмертні ідеї Володимира Галактіоновича. Особливі гості Полтавського літературно-меморіального музею В. Г. Короленка – відвідувачі з ГО «Полтава Даун синдром». Діти з синдромом Дауна часто обдаровані: багато хто має художній талент, музичний (в тому числі танцювальний та співочий), спортивні та артистичні здібності. Безперечно й те, що діти з синдромом Дауна набагато краще реалізують свій потенціал, якщо живуть вдома, в атмосфері любові, якщо у них є можливість займатися за спеціальними програмами та отримувати якісний медичний супровід, ходити в дитячий садок і в школу, дружити з однолітками і комфортно почувати себе в суспільстві. Відомо, важливою складовою державної політики в Україні є прогресивні зміни в стратегії розвитку освіти для дітей з особливими потребами з домінуючим напрямком – впровадженням інклюзивної освіти у загальноосвітніх та дошкільних навчальних закладах нарівні з іншими особами [2]. Зараз, як ніколи, малечі потрібно відволіктися від жорстокості дорослого світу і поринути у світ дружнього і доброго спілкування.

Для сонячних дітей працівники музею протягом року організують дні народження, спортивні свята, а також готують різноманітні сезонні заходи: новорічні свята, зустріч весни, приліт птахів, влітку – у Короленківському саду перегляд казки «Коза Дереза», яку з любов’ю демонстрував аматорський театр «Малафея». Нещодавно до Дня знань у музеї за підтримки міського депутата Дениса Поліщука проведена Родинна активність «Я це зможу» для родин, які виховують дітей з синдромом Дауна. Ініціаторами та організаторами спортивного заходу стала ГО «Міць Полтавщини» на чолі з Оленою Сохань, чемпіонкою України з паверліфтингу. Саме за її авторськими методиками проведені естафети, які дуже сподобалися малечі. До заходу доєдналися постійні партнери музею – волонтерський загін «Турбота» Полтавського базового медичного коледжу.

Таким чином, працівники музею, організуюючи різноманітні заходи для дітей з особливими освітніми потребами, пропагують, поширюють безсмертні ідеї Володимира Галактіоновича щодо соціального захисту дітей; і адміністрація музею В.Г. Короленка намагається робити все можливе для того, щоб якомога частіше Сонячі друзі збиралися разом за традиційним Короленківським чаєм.

**Література:**

1. Володимир Короленко: «... що написано – неспростовне» К.: Видавничий дім «Персонал». 2010, 468 с.
2. Закон України Про повну загальну середню освіту (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 31, ст.226).
3. Наукові записки Полтавського літературно-меморіального музею В.Г. Короленка. Полтава: Дивосвіт, 2013. – Вип. 2. – 192 с.
4. Ревергук В.Я., Кочерга Н.К. В.Г.Короленко. Громадська діяльність письменника (1917-1921 р.р.). – Полтава: Дивосвіт, 2014. – 212 с.

**СВІДОМЕ ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ ЯК ПОТУЖНИЙ ІНСТРУМЕНТ  
ПОДОЛАННЯ БІДНОСТІ**

**Кононова М.М.**

*Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка  
meershaum@ukr.net*

**Анушкевич В.І.**

*Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка  
avi0635981234@gmail.com*

**Савіна А.В.**

*Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка  
vas450a@gmail.com*

**Актуальність дослідження.** Тема бідності та шляхи її подолання цікавила людство ще за часів античності та залишається актуальною і сьогодні. Бідність нерідко призводить до соціального відторгнення, що є порушенням прав людини та означає низький рівень людського розвитку в країні. Україна, на жаль, є однією з європейських країн із доволі високим рівнем бідності населення.

Одним із потужних інструментів щодо подолання бідності є високий рівень освіти, так як якісна освіта є основним чинником підвищення доходу працюючого та його родини. Нині освіченість населення України є достатньо високою для забезпечення необхідної конкурентоспроможності вітчизняної робочої сили на світовому ринку праці [3].

Важливим фактором якісної освіти є свідомий вибір професії. Донедавна ключовою проблемою випускників шкіл була недостатня психологічна підготовленість до свідомого вибору професії, натомість – копіювання чужої поведінки (батьків, рідних, друзів, кумирів, орієнтація на соціальний престиж професії) з втратою індивідуальності, що в подальшому призводило до незадоволення своїм випадковим вибором. Завдання суспільства і школи полягає у створенні широкого спектру умов для задоволення провідних потреб старшокласників – самовираження, самоствердження, самореалізації на основі навчальної діяльності, спрямованої у майбутнє, усвідомленні перспектив побудови успішної кар'єри в майбутньому.

**Мета дослідження** – дослідити психологічні особливості професійного самовизначення молоді як інструменту подолання бідності.

**Методика й організація дослідження.** У психологічній та педагогічній літературі самовизначення молоді в розрізі вибору професії розглядається вченими як складний динамічний процес і результат вибору особистістю власної позиції, адекватних цілей і засобів самоздійснення в конкретному професійно-трудоному середовищі відповідно до вироблених суспільством і прийнятих суб'єктом критеріїв професіоналізму.